

*Informatyka prawnicza :
nowoczesne technologie informacyjne w pracy prawników i administracji
publicznej*

Grzegorz Wierczyński,
Wojciech Rafał Wiewiórowski

Spis treści

Wykaz skrótów | str. 13

Wstęp | str. 17

Część I

WPROWADZENIE DO INFORMATYKI PRAWNICZEJ

Rozdział pierwszy

Informatyka prawnicza | str. 21

1. Źródła terminu informatyka prawnicza | str. 21

1.1. "Informatyka prawnicza" czy "informologia prawa"? | str. 22

1.2. Informatyka prawnicza a prawo "informatyczne" | str. 23

2. Ewolucja informatyki prawniczej w Polsce | str. 24

3. Obszary zainteresowań (działy) informatyki prawniczej | str. 27

4. Informatyka a informatyka prawnicza | str. 33

5. Informatyka prawnicza a cybernetyka prawnicza i prawometria | str. 34

Rozdział drugi

Informacja | str. 37

1. Pojęcie informacji | str. 37
2. Obiektywizm informacji i subiektywna jej interpretacja | str. 40
3. Informacja wejściowa i wyjściowa | str. 46
4. Metadane | str. 48
5. Informacja prawna | str. 51

Rozdział trzeci

Bazy danych | str. 57

1. Pojęcie bazy danych | str. 57
2. Wykorzystanie relacyjnych baz danych do porządkowania informacji prawnej | str. 66
3. Podstawowe pojęcia dotyczące baz danych | str. 70
4. Relacje | str. 75

Rozdział czwarty

Zarządzanie informacją prawną | str. 79

1. Zarządzanie informacją | str. 79
2. Hurtownie danych | str. 81
3. Systemy zarządzania informacją wykorzystywane przez prawników i administrację | str. 81
4. Oprogramowanie zarządzające prawniczymi bazami danych | str. 82
5. Systemy wspomagania decyzji i systemy automatycznego rozstrzygnięcia | str. 85
6. Systemy ekspertowe | str. 86
7. Sztucznie inteligentny asystent prawnika | str. 89

Rozdział piąty

Organizacja procesu wyszukiwawczego w systemach informacji prawnej | str. 92

1. Wyszukiwanie informacji prawnej | str. 92
2. Typologia systemów udostępniania informacji prawnej | str. 94
3. Systemy bezpośredniego udostępniania informacji | str. 95
4. Systemy pośredniego udostępniania informacji | str. 102
5. Fałszywe systemy bezpośredniego udostępniania informacji | str. 105
6. Typy systemów pośrednich | str. 106
 - 6.1. System pełnotekstowy | str. 108
 - 6.2. System deskryptorowy | str. 110
 - 6.3. System indeksowy | str. 110
 - 6.4. System klasyfikacji hierarchicznej | str. 112
 - 6.5. System klasyfikacji hierarchicznej od Arystotelesa do Unii Europejskiej | str. 114
 - 6.6. System haseł przedmiotowych | str. 124
 - 6.7. Inne wyspecjalizowane systemy porządkujące | str. 126

Część II

ELEKTRONICZNE ŹRÓDŁA INFORMACJI O PRAWIE

Rozdział szósty

Współczesne źródła informacji o prawie | str. 133

1. Wprowadzenie | str. 133
2. Współczesne źródła informacji o prawie w Polsce | str. 135
3. Modele wyszukiwania i weryfikowania informacji prawnych | str. 138

Rozdział siódmy

Urzędowe źródła poznania prawa | str. 139

1. Wprowadzenie | str. 139

2. Urzędowe ogłaszanie aktów normatywnych - zasady ogólne | str. 141
3. Rodzaje i zawartość dzienników urzędowych | str. 143
 - 3.1. Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej | str. 144
 - 3.2. Dziennik Urzędowy Rzeczypospolitej Polskiej Monitor Polski | str. 146
 - 3.3. Dzienniki resortowe | str. 148
 - 3.4. Wojewódzkie dzienniki urzędowe | str. 148
 - 3.5. Dzienniki informacyjne | str. 149
 - 3.6. Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej | str. 151
4. Zasady wydawania i udostępniania dzienników urzędowych | str. 154

Rozdział ósmy

Ewolucja systemów informacji prawnej | str. 158

1. Stany Zjednoczone | str. 158
2. Europa Zachodnia | str. 161
3. Europa Środkowo-Wschodnia | str. 162
4. Polska | str. 163
 - 4.1. Internetowy System Aktów Prawnych | str. 163
 - 4.2. Komercyjne systemy informacji prawnej | str. 165

Rozdział dziewiąty

Zawartość dostępnych w Polsce baz z aktami prawnymi | str. 170

1. Uwagi ogólne | str. 170
2. Bazy z aktami prawnymi powszechnie obowiązującymi | str. 171
3. Bazy z umowami międzynarodowymi | str. 174
4. Bazy z aktami prawa Unii Europejskiej | str. 178
5. Bazy z aktami prawa miejscowego | str. 180
6. Bazy z aktami wewnątrznie obowiązującymi | str. 181
7. Bazy z prawem obcym | str. 182
8. Aktualizacja zawartości baz z aktami prawnymi | str. 183

9. Podsumowanie | str. 183

Rozdział dziesiąty

Wyszukiwanie aktu prawnego w polskich systemach informacji prawnej | str. 185

1. Uwagi ogólne | str. 185
2. Metadane aktu prawnego i ich wpływ na wyszukiwanie | str. 186
 - 2.1. Metryka aktu prawnego i jej części | str. 186
 - 2.2. Informacje o ogłoszeniu aktu prawnego | str. 188
 - 2.3. Informacje zawarte w tytule aktu prawnego | str. 193
 - 2.4. Informacje o obowiązywaniu aktu prawnego | str. 199
3. Selekcja wyszukiwania pod kątem obowiązywania aktów prawnych | str. 207
4. Skorowidze hasłowe | str. 213
5. Wyszukiwanie pełnotekstowe | str. 219
6. Relacje pomiędzy aktami prawnymi | str. 225
 - 6.1. Uwagi ogólne | str. 225
 - 6.2. "Zmiana", "sprostowanie" i "zmiana wynikająca z" | str. 226
 - 6.3. "Uchylenie" | str. 229
 - 6.4. "Wykonanie" ("podstawa prawna") | str. 232
 - 6.5. "Wprowadzenie" | str. 232
 - 6.6. "Interpretacja" | str. 233
 - 6.7. "Odesłanie" | str. 234
 - 6.8. "Implementacja" | str. 235

Rozdział jedenasty

Korzystanie z tekstu aktu prawnego w polskich systemach informacji prawnej | str. 237

1. Teksty urzędowe i nieurzędowe | str. 237
2. Wersje tekstu aktu prawnego | str. 238
 - 2.1. Wprowadzenie | str. 238

- 2.2. Wersje pierwotne i ujednolicone oraz teksty jednolite | str. 240
- 2.3. Liczba i wybór wersji | str. 242
- 2.4. Prezentacja ostatnich zmian w danej wersji tekstu | str. 243
- 3. Systematyka tekstu aktu prawnego | str. 244
 - 3.1. Wprowadzenie | str. 244
 - 3.2. Tytuł jako element tekstu aktu prawnego | str. 244
 - 3.3. Jednostki redakcyjne tekstu aktu prawnego | str. 245
 - 3.3.1. Jednostki redakcyjne podstawowe i pozostałe | str. 245
 - 3.3.2. Wersje podstawowych jednostek redakcyjnych | str. 246
 - 3.3.3. Wyszukiwanie podstawowej jednostki redakcyjnej | str. 247
 - 3.3.4. Podstawowe jednostki redakcyjne jako węzły komunikacyjne | str. 248
 - 3.3.5. Zasada zachowania numeracji jednostek redakcyjnych | str. 248
 - 3.3.6. Struktura (spis treści) tekstu aktu prawnego | str. 251
- 4. Odesłania w tekście aktu prawnego | str. 252

Rozdział dwunasty

Bazy projektów aktów prawnych | str. 255

- 1. Wprowadzenie | str. 255
- 2. Uzasadnienie projektu aktu prawnego jako źródło informacji o wyrażonych w nim normach | str. 256
- 3. Urzędowe bazy z projektami aktów prawnych | str. 258
- 4. Bazy z projektami ustaw w komercyjnych systemach informacji prawnej | str. 261
- 5. Bazy z projektami aktów wspólnotowych | str. 263

Rozdział trzynasty

Bazy orzecznictwa | str. 265

- 1. Wprowadzenie | str. 265
- 2. Budowa orzeczenia | str. 266

3. Sygnatura orzeczenia | str. 267
4. Źródła poznania orzeczeń sądowych | str. 275
 - 4.1. Wprowadzenie | str. 275
 - 4.2. Źródła poznania orzeczeń SN | str. 278
 - 4.3. Źródła poznania orzeczeń sądów administracyjnych | str. 279
 - 4.4. Źródła poznania orzeczeń TK | str. 280
 - 4.5. Źródła poznania orzeczeń sądów powszechnych | str. 281
 - 4.6. Źródła poznania orzeczeń Europejskiego Trybunału Praw Człowieka | str. 282
 - 4.7. Źródła poznania orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej | str. 282
 - 4.8. Źródła poznania orzeczeń innych międzynarodowych trybunałów | str. 283
5. Orzeczenia organów administracji | str. 284
6. Tezy orzeczeń | str. 284
7. Wyszukiwanie orzeczeń w systemach informacji prawnej | str. 287
 - 7.1. Powiązania z przepisami jako sposób wyszukiwania orzeczeń | str. 287
 - 7.2. Wyszukiwanie pełnotekstowe | str. 289
 - 7.3. Filtry | str. 290
 - 7.4. Skorowidze hasłowe | str. 290
 - 7.5. Relacje pomiędzy orzeczeniami | str. 291
 - 7.6. Przyszłość wyszukiwania orzeczeń | str. 292

Rozdział czternasty

- Bazy interpretacji urzędowych | str. 294
1. Wprowadzenie | str. 294
 2. Interpretacje podatkowe i źródła ich poznania | str. 295
 3. Interpretacje ZUS, NFZ i KRUS i źródła ich poznania | str. 296
 4. Interpretacje dotyczące klasyfikacji i nomenklatur statystycznych | str. 298
 5. Rekomendacje w prawie bankowym | str. 298

6. Wyszukiwanie interpretacji urzędowych w systemach informacji prawnej | str. 299

Rozdział piętnasty

Bazy piśmiennictwa prawniczego | str. 300

1. Wprowadzenie | str. 300
2. Rodzaje piśmiennictwa prawniczego | str. 300
3. Bazy czasopism prawniczych | str. 304
4. Bazy komentarzy i monografii | str. 305
5. Bazy tez z piśmiennictwa | str. 306
6. Bazy bibliograficzne | str. 307

Rozdział szesnasty

System prawa z perspektywy systemu informacji prawnej - korzyści, szanse i zagrożenia | str. 309

1. Wprowadzenie | str. 309
2. Zalety systemów informacji prawnej | str. 309
3. Szanse związane z korzystaniem z systemów informacji prawnej | str. 310
4. Wady komercyjnych systemów informacji prawnej | str. 312
5. Zagrożenia wynikające z postrzegania systemu prawa przez pryzmat systemu informacji prawnej | str. 313
6. Wnioski | str. 320

Część III

INFRASTRUKTURA INFORMACYJNA PAŃSTWA

Rozdział siedemnasty

Prawne podstawy informatyzacji administracji | str. 325

1. Wprowadzenie | str. 325

2. Ustawa o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne | str. 327

3. Infrastruktura informacyjna państwa | str. 337

4. Elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej (ePUAP) | str. 341

Rozdział osiemnasty

Rejestry publiczne prowadzone w formie elektronicznej | str. 343

1. Wprowadzenie | str. 343

2. Rejestry ludności | str. 344

3. Rejestry referencyjne dla podmiotów gospodarczych | str. 348

4. Systemy informacji geograficznej a rejestry publiczne | str. 353

5. Rejestry informacji o terenie | str. 361

Rozdział dziewiętnasty

Ochrona danych osobowych | str. 368

1. Wprowadzenie | str. 368

2. Ochrona dóbr osobistych | str. 369

3. Ochrona danych osobowych | str. 370

4. Administrowanie zbiorami zawierającymi dane osobowe | str. 374

5. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych | str. 378

Rozdział dwudziesty

Udostępnianie informacji znajdujących się w zasobach państwa | str. 380

1. Wprowadzenie | str. 380

2. Tryby udostępniania informacji publicznych | str. 382

3. Biuletyn Informacji Publicznej | str. 384

4. Centralne repozytorium informacji publicznej | str. 385

5. Zasady gospodarczego korzystania z informacji publicznych | str. 386

Rozdział dwudziesty pierwszy

Specjalistyczne systemy informacyjne | str. 390

1. System Informacyjny Schengen (SIS) | str. 390
2. Wizowy System Informacyjny (VIS) | str. 397
3. Krajowy System Informacyjny Policji | str. 399
4. Krajowe Centrum Informacji Kryminalnych | str. 400
5. Arakis-Gov | str. 401

Rozdział dwudziesty drugi

Podpis elektroniczny, usługi zaufania i identyfikacja elektroniczna | str. 404

1. Wprowadzenie | str. 404
2. Podpis elektroniczny a podpis cyfrowy | str. 404
3. Rodzaje podpisu elektronicznego | str. 406
4. Usługi zaufania | str. 406
5. Skutki prawne podpisu elektronicznego | str. 407

Wykaz literatury | str. 411